

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

2018'deki düzenlemeyle döviz bürosu açma, devretme ve işletme koşulları ağırlaştırılmıştı. 2020 başında yapılan düzenlemeyle, yeni başvurularda kurucuların mali güçlerini tevsik etme zorunluluğu getirildi...

Döviz bürosu açmak ve işletmek giderek zorlaşıyor

YILLARDIR faaliyet gösteren, çeşitli zamanlarda mevzuatı değişikliğe uğrayan ve piyasada “döviz büfesi” olarak adlandırılan “yetkili müesseseler” finansal piyasada önemli bir işleve sahiptir. Ancak, kuruluş şartları ve işletilmeleri konusunda uzun yıllardır bir disiplin de sağlanamamıştı. Son olarak 30 Ocak 2018 Tarih ve 30317 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında (TPKKH) 32 Sayılı Karar ve 2018-32/45 sayılı tebliğ ile kuruluş şartları değiştirilip ilave yeni düzenlemeler getirilmişti. Döviz büroları artık kuruluş ve faaliyet şartlarına göre A ve B olmak üzere iki gruba ayrılıyor. Yeni getirilen koşullara henüz uyum sağlanamamış veya kuruluş izni alamamış çok sayıda kişinin müracaatları beklemede iken, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın 31 Ocak 2020 tarihli, 2020/01 sayılı “Mali Güç Tevsikine İlişkin Genelge”siyle kuruculardan kuruluş sermayesi için öngörülen tutarları tevsik etme mecburiyetleri getirildi.

KURULUŞ ŞARTLARI VE FAALİYET ALANLARI

Mevcut düzenlemeye göre, A grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon TL’den, B grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin ise 1 milyon TL’den az olmaması gerekiyor. Faaliyet izni almak için A grubu yetkili müesseseler için 500 bin TL, B grubu yetkili müesseseler için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge gerekiyor. Sadece A grubu yetkili müesseseler şube açabilecekken her bir şube için ödenmiş sermayeye 2 milyon TL ilave edilmesi gerekiyor. (Daha önce bu şartlar A ve B grubu yetki ayrımı olmaksızın, ödenmiş sermayelerinin 500 bin TL’den az olmaması gerekiyordu.) Yetkili müessese kurulması ve faaliyet izni için Müsteşarlığa yapılacak başvurularda kurulacak şirketin,

- Anonim şirket olması,
- Şirketin ana sözleşmesinde yer alan ticaret unvanında A grubu için “Yetkili Müessese”; B grubu için “Sınırlı Yetkili Müessese” ibarelerinin bulunması,
- Münhasıran yetkili müesseselerin faaliyet konuları ile iştigal etmek üzere kurulması,
- A grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon TL’den, B grubu yetkili müesseselerin ödenmiş

sermayelerinin ise 1 milyon TL’den az olmaması,

- Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde 10 veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile şirket genel müdürünün, yönetim kurulu üyelerinin, imza yetkisini haiz çalışanlarının ve A grubu yetkili müesseseler için iç kontrol görevlisi atanması,
- Hisse senetlerinin nama yazılı olması ve nakit karşılığı çıkarılması,
- Ortaklar tarafından şirket ana sözleşmesinde taahhüt edilen asgari şirket sermayesinin nakden ve defaten ödenmesi,
- Ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutarda teminat mektubu alınması,
- A grubu yetkili müesseseler için 500 bin TL, B grubu yetkili müesseseler için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge alınması.

Müsteşarlıkça yapılan inceleme neticesinde durumları uygun görülen yetkili müesseselere faaliyette bulunma izni verilerek, şirket adına “Yetkili Müessese İzin Belgesi” düzenlenir. Yetkili müessese kurmak için kuruluş izni alan kurucular, faaliyet izni alana kadar faaliyette bulunamaz.

A grubu yetkili müesseselerin şube açmaları Müsteşarlığın iznine tabi. B grubu yetkili müesseseler şube açmak için Müsteşarlığa başvuruda bulunamıyor ve yeni şube açmıyorlar. Her bir şube için ödenmiş sermayeye 2 milyon TL ilave edildiğine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nin bir nüshası ve artırılan sermayenin tamamının ödendiğini gösteren

bankadan alınacak belgenin sunulması gerekiyor. Her şube için şirket adına ilave ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutar teminat mektubu alınması gerekiyor. Her yeni şube için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge gerekiyor.

B grubu yetkili müesseseler ise Türk Parası Kıymetini Koruma ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabiliyor:

